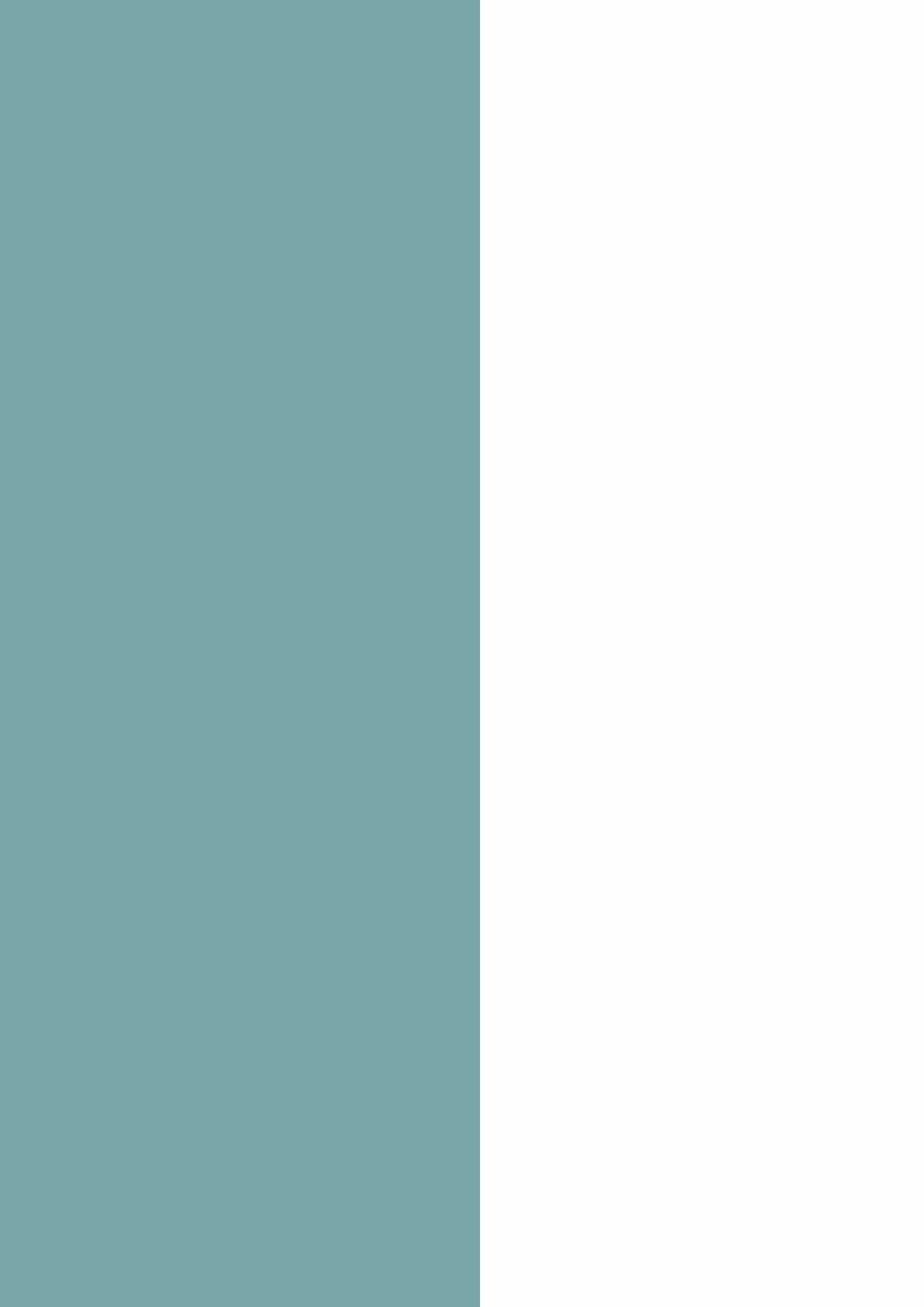

CORGA

REVISTA ANUAL DO CENTRO DE ESTUDOS DO CORGO

Nº 9 ANO 2022

CORGA

REVISTA ANUAL DO CENTRO DE ESTUDOS DO CORGO
Nº 9 ANO 2022

*Agradecemento expreso ao Concello do Corgo porque sen a súa colaboración
económica esta empresa non daría saído adiante.*

EDITA
Centro de Estudos do Corgo (C.E.C.)

CONSELLO EDITORIAL (Xunta Directiva)
Mª Consuelo Vázquez Castro (Presidenta)
Mario Outeiro Iglesias (Vicepresidente)
Xurxo Xosé Rodríguez Lozano (Secretario)
Josefa González Díaz (Tesoureira)
Manuel.Fernández López “Lolo”
Roberto Rodríguez Páramo
Xosé Manuel Castro Castedo (Vocais)

COMITÉ CIENTÍFICO
Felipe Arias Vilas
Javier Gómez Vila
Xosé Manuel Castro Castedo
Ruben Ruibal Armesto
Ana Cabana Iglesia
Emilio Carral Vilariño
Daniel López Vispo
Xoán Ramiro Cuba Rodríguez
Antonio Reigosa Carreiras
Xabier Bruña García
Felipe-Senén López Gómez
Manuel Lamas Castro
Adolfo de Abel Vilela

ASESORÍA LINGÜÍSTICA
M^o Consuelo Vázquez Castro

ASESORÍA TIC
Mario Outeiro Iglesias

*Centro de Estudos do Corgo (C.E.C.)
Casa das Asociacións s/n
27.163 O Corgo (Lugo)
ocorgo@gmail.com
<http://ocorgo.blogspot.com>*

EDITORIAL

Dende hai máis de 10 anos, e cunha periodicidade que neste intre volve a ser anual, sae á luz unha humilde revista que axuda a que os/as nacidos/as no concello do Corgo se sintan orgullosos do seu lugar de orixe. Porque despois de décadas e décadas absorbidos/as pola influencia da capital de provincia podemos descubrir, grazas ás dúcias de traballos de investigación-divulgación publicados, que O Corgo non será máis, pero tampouco menos que ningún outro concello galego.

Un sinxelo instrumento construído colectivamente co fin de mellorar a autoestima e o coñecemento que temos de nós mesmos/as dende puntos de vista distintos e analizando múltiples áreas de coñecemento. Así é a revista Corga que publica o Centro de Estudos do Corgo e que neste número nove tráenos seis artigos (dous máis que o número anterior).

Co número da revista que tes nas mans damos a benvida a dous novos socios. Trátase de Carlos Álvarez Quiroga e de Alberto Martín Monge que dende a diáspora (Barcelona e Madrid respectivamente) lémbrense da terra dos seus antepasados, Santalla do Alto, facendo unha descrición de como era esta parroquia corguesa a comezos do século XVIII.

Este número trae dous artigos do etnógrafo Lois Ladra, responsábel do Proxecto CORGORAL, o antídoto contra a perda de memoria colectiva que supón o falecemento das persoas maiores do noso concello. Lois presenta un artigo no que conversa co filólogo Óscar Castro Castedo sobre aspectos interesantes da toponimia local, e achégase, con outro traballo, a un dos oficios

fundamentais no noso pasado a través do último ferreiro do concello, coñecido como Toño do Carrizo. Con estes dous artigos, Lois convértese en socio investigador.

O mesmo lle ocorre a Óscar González Murado que se estreou no número sete cun traballo sobre os cregos do concello e agora presenta o seu terceiro artigo sobre o estado das igrexas do Corgo a comezos do século XVIII grazas á visita do bispo Lucas Bustos de la Torre por estas terras.

E pechando este número temos a dous clásicos da revista Corga, Javier Gómez Vila e Mario Outeiro Iglesias (con sete e seis artigos ás súas costas, respectivamente). Javier repite parella coa investigadora María José López Caldeiro para ampliar o artigo sobre a Vía Küinig presentado no número 7 da revista, pero centrándose desta vez no concello do Corgo. Pola súa banda Mario Outeiro achéganos á figura de Domingo Fontán, o personaxe que puxo cara á nación galega a través do primeiro mapa científico da península, empregando como ferramenta de triangulación a coñecida como Legua Dereita.

A todos eles, moitas grazas por seguir achegando luz sobre o pasado, o presente e o futuro do Corgo. Agradecementos que queremos estender, outro ano máis, ao Concello, que financia integramente a revista deixando patente que a cultura forma parte da súa axenda política. Finalmente, grazas a vós, lectores e lectoras que agardades ano tras ano o nacemento dun novo número da Corga. Ata o número 10!

O CONSELLO EDITORIAL

ÍNDICE

Mario OUTEIRO IGLESIAS	
Fontán e O Corgo	06
 Carlos ÁLVAREZ QUIROGA e Alberto MARTÍN MONGE	
Achegamento á vida en Santalla do Alto no século XVIII	28
 Óscar GONZÁLEZ MURADO	
Estado das igrexas do Corgo a principios do século XVIII. A visita de Bustos de la Torre no ano 1700	42
 Lois LADRA	
Nomear a Terra no Corgo: a toponimia local vista por un filólogo	62
 Lois LADRA	
Oficios tradicionais no Corgo. Toño do Carrizo, o último ferreiro	68
 Javier GÓMEZ VILA e María José LÓPEZ CALDEIRO	
A Vía König polas Terras do Corgo	76
 MEMORIA DE ACTIVIDADES DA A.C. ARUMES DO CORGO E CEC (2020-21)	94
 DOCUMENTACIÓN PARA INSCRICIÓN COMO SOCIO/A DO CEC	99
 NORMAS DE PUBLICACIÓN	106